

המלמד

מתכוננים לפרשה

parashatshavua.com

פרשה וישלח

מה בפרשה?

בפרשת וישלח התורה מספרת לנו על שובו של יעקב אבינו לארץ כנען, התמודדותו עם עשו אחיו ושיבתו בארץ כנען לאחר שובו. יעקב שלח שליחים לעשו אֶחָיו. כְּאִשֶּׁר הִשְׁלִיחִים שָׁבוּ וּבִשְׁרוּ לְיַעֲקֹב שֶׁעָשָׂה בָּא לְקִרְאָתוֹ עִם 400 אִישׁ, הוּא פָּחַד שֶׁמֶא עָשָׂה בָּא לְנִקֵּם בּוֹ עַל שֶׁלָּקַח אֶת הַבְּרִכּוֹת. יַעֲקֹב חִלַּק אֶת הָאֲנָשִׁים אֲשֶׁר אִתּוֹ לִשְׁנֵי מַחֲנוֹת (כְּדִי שָׂאֵם עָשָׂה יִפְגַּע בַּמַּחֲנֶה אֶחָד, הַשְׁנִי יוּכַל לְהַמְלִיט), הַתְּפִלָּה לַה' וְשִׁלַּח דֹּרוֹן לְעָשָׂו כְּדִי לִפְסֹס.

בְּלִילָה יַעֲקֹב הֶעֱבִיר אֶת מִשְׁפַּחְתּוֹ מֵעֵבֶר לְמַעְבֵּר יְבוֹק וְנִשְׁאָר לְבָדוּ בַּמַּחֲנֶה (חַז"ל מְלַמְּדִים אוֹתָנוּ שֶׁהוּא חֲזָר כְּדִי לִטֹּל כָּלִים קִטְנִים שֶׁהִשְׁאִיר שָׁם, דְּבַר הַמְּלָמֵד אוֹתָנוּ לְשָׁמֵר עַל הַרְכּוּשׁ שֶׁה' נֹתֵן לָנוּ). בַּמַּחֲנֶה, יַעֲקֹב נֶאֱבָק עִם אִישׁ (מַלְאָךְ) עַד אֲשֶׁר הַמַּלְאָךְ בִּרְךָ אֶת יַעֲקֹב וְאָמַר שִׁמְעָתָה יִקְרָא שְׁמוֹ יִשְׂרָאֵל.

כְּאִשֶּׁר יַעֲקֹב וְעָשָׂה נִפְגָּשׁוּ עָשָׂה נִשֶּׁק אֶת יַעֲקֹב. עָשָׂה רָצָה לָלוּת אֶת יַעֲקֹב, אֲךָ יַעֲקֹב הִסְבִּיר לְעָשָׂה שֶׁהוּא חָיֵב לָלֶכֶת לְאֵט מִפְּנֵי הַיְלָדִים וְהַצֹּאן. עָשָׂה שָׁב לְשַׁעִיר וְיַעֲקֹב הִמְשִׁיךְ בְּדֶרֶכוֹ.

יַעֲקֹב חָנָה בְּשֶׁכֶם וְהַקִּים שָׁם מִזְבֵּחַ. שֶׁכֶם בּוֹ חֲמֹר נִשְׂאִי הָאָרֶץ בִּקֵּשׁ לְהַנְשֵׂא לְדִינָה בַת יַעֲקֹב. כְּאִשֶּׁר נֹדַע לְבִנֵּי יַעֲקֹב שֶׁשֶׁכֶם חָטַף אֶת דִּינָה, הֵם כָּעֶסוּ. בְּנֵי יַעֲקֹב הִשִּׁיבוּ לְשֶׁכֶם וּלְחֲמֹר אֲבִיו שֶׁבְּנֵי מִשְׁפַּחְתָּם אֵינָם יְכוּלִים לְהַנְשֵׂא לְאָדָם שֶׁלֹּא נִמּוֹל אֲבָל אִם כָּל אֲנָשִׁי שֶׁכֶם נִמּוּלוּ אֲזַי יוּכְלוּ לְהִסָּכֵם. חֲמֹר וְשֶׁכֶם הִסְכִּימוּ לְתַנְאִי הַזֶּה וְכָל אֲנָשִׁי שֶׁכֶם נִמּוּלוּ. בַּיּוֹם הַשְּׁלִישִׁי לְאַחֵר מַלֵּת אֲנָשִׁי שֶׁכֶם, שִׁמְעוֹן וְלֵוִי בָּאוּ בַּחֲרֵב וְהִרְגוּ אֶת כָּלֶם.

ה' אָמַר לְיַעֲקֹב לַעֲלוֹת לְבֵית אֵל וּלְבָנוֹת שָׁם מִזְבֵּחַ, כִּפִּי שִׁינְעִיבָה אֲמַר שִׁינְעִיבָה כְּאִשֶּׁר בָּרַח מֵעָשָׂה (בְּפֶרֶשֶׁת וַיִּצָּא), וְכָךְ עָשָׂה יַעֲקֹב. ה' נִרְאָה לְיַעֲקֹב, בִּרְךָ אוֹתוֹ וְאָמַר שְׁשֵׁמוֹ יִהְיֶה גַם יִשְׂרָאֵל. ה' הִבְטִיחַ לְיַעֲקֹב אֶת הָאָרֶץ.

בְּנִסְעָם מִבֵּית אֵל רָחֵל יָלְדָה אֶת בְּנִימִין, אֲבָל נִפְטְרָה בַּמַּחֲלֵף הַלָּדָה. רָחֵל נִקְבְּרָה בְּדֶרֶךְ וְלֹא בַּמַּעֲרָת הַמְּכֻפָּלָה. הַפְּרָשָׁה מְסַפֶּרֶת אֶת תּוֹלְדוֹת יַעֲקֹב וְשִׁינְיָחָק נִפְטָר בְּגִיל 180. סוּף הַפְּרָשָׁה מְסַפֶּרֶת אֶת תּוֹלְדוֹת עָשָׂה בְּאַרְיִכּוֹת.

”וַיֵּתֶן בְּיָד-עֲבָדָיו עֵדֶר עֵדֶר ... וְרוּחַ תְּשִׁימוּ בֵּין עֵדֶר וּבֵין עֵדֶר”

איור: יונן פתחיה

המליץ והעביר מוקדש
לע"ז פארג' בן כונה
ולע"ז ערכלה בת שרה

המלמד

מתכוננים לפרשה

2

יעקב אבינו מתכונן למפגש עם עשו

יעקב מתכונן לקראת המפגש עם אחיו עשו, הרוצה לנקום בגלל קבלת הברכות מאביהם. יעקב חושש ממלחמת אחים. הוא אינו רוצה להיהרג אך גם אינו רוצה להרוג.

1. מה עושה יעקב לקראת המפגש עם עשו? (לב, ד)
2. כיצד מכנה יעקב את עצמו בפני עשו? (לב, ה)
3. "כה אמר עבדך יעקב עם לבן גרתי". (לב, ה) כיצד מפרש רש"י "גרתי"? שני פירושים.
4. המלאכים שבים אל יעקב ומבשרים לו שעשו אף הוא הולך לקראת יעקב ועימו ארבע מאות איש. יעקב פחד כשהוא שמע את תשובת המלאכים. מה עשה יעקב למחנהו? ומדוע? (לב, ח-ט)
5. איך רומזת פרשיית ההכנה של יעקב למפגש מול עשו למצב של עם ישראל בגלות אדום? (רמב"ן לב, ט)
6. יעקב הכין עצמו לשלושה דברים לקראת המפגש עם עשו. מה הם? (רש"י, לב, ט)
7. מדוע יעקב חושש מפני המפגש עם עשו? (רש"י, לב, יא)
8. מדוע יעקב אומר לעבדיו לשים רווח בין עדר לעדר? (רש"י לב, יז)
9. האם יעקב היה שמח בנתינת המנחה לעשו? הוכח (רש"י לב, כב)

המאבק עם מלאכו של עשו (לב, כג-לג)

- משלחת העבדים עם המנחה יוצאת לדרך, יעקב מתכונן לשנת לילה במחנה, באמצע הלילה, בטרם עלה השחר, מחליט יעקב לעבור את הנחל.
1. ליעקב היו 12 ילדים כאשר נפגש עם עשו. מדוע כתוב "אחד עשר ילדיו"? מי חסר? והיכן היה? (רש"י, לב, כג)
 2. יעקב העביר את כל משפחות ורכושו את נחל יבוק. אם כן מדוע נשאר לבדו? (רש"י לב, כה)

המלאך

מתכוננים לפרשה

3

3. מי היה המלאך שאיתו נאבק יעקב עד עלות השחר? (רש"י לב, כה) _____
4. המלאך רואה כי לא הוא לא מצליח לנצח את יעקב. מה עשה המלאך ליעקב? (לב, כו) _____
5. המלאך מבקש מיעקב לשחררו כי עלה כבר השחר. מדוע? (רש"י לב, כז) _____
6. יעקב מוכן לשחרר המלאך בתנאי שיברך אותו. המלאך שואל את יעקב לשמו, ומשנה לו את השם. מה שמו החדש של יעקב? ומדוע שם זה? (לב, כט) _____
7. מה משמעות הברכה שמברך המלאך את יעקב? (רש"י לב, כט) _____
8. מדוע המלאך לא אומר ליעקב את שמו? (רש"י לב, ל) _____
9. כיצד קרא יעקב למקום בו נלחם עם המלאך? מדוע? (לב, לא) _____
10. ויזרח לו השמש - מתי במקום אחר היה סיפור עם יעקב והשמש ומה הקשר? (רש"י לב, לב) _____
11. לאחר פציעתו מופיע כי "ויזרח לו השמש". מה תכונה טובה יש בשמש? (רש"י לב, לב) _____
12. יעקב צולע חזרה לעבר המחנה מפגיעת המלאך בכף ירכו. לזכר כך, מה לא אוכלים בני ישראל, עד היום? (לב, לג) _____

מפגש יעקב-עשו (לג, א-כ)

- יעקב נושא את עיניו ורואה את עשו ועמו ארבע מאות איש באים לקראתו. הוא מסדר את המחנה ועובר לפניהם לבדו כדי להיפגש עם עשו.
1. כיצד סידר יעקב את משפחתו? מי ראשון ומי אחרון? (לג, א-ב) _____
 2. מה עושה יעקב כאשר רואה את עשו? (לג, ג) _____
 3. כאשר עשו ראה את יעקב אחיו הוא רץ לקראתו חיבק אותו, נישק ובכה. בפרק לג, פסוק ד' מופיעה המילה "וישקהו" ומעליה הרבה נקודות. כיצד מסביר רבי שמעון בר יוחאי את הנקודות? (רש"י לג, ד) _____

המלמד

מתכוננים לפרשה

4

4. כאשר עשו ראה את משפחתו של יעקב, הנשים והילדים השתחוו בפני עשו. השפחות נגשו ראשונות ואחריהן ילדיהן, אח"כ נגשה לאה וילדיה, ואילו אצל רחל כתוב "נגש יוסף ורחל". מדוע יוסף קדם לאימו? ובמה זכה בגלל אותו מעשה (רש"י לג,ז)

5. מי לך כל המחנה? - על איזה מחנה עשו מדבר? הסבר לפי הדרש. (רש"י לג,ח)

6. האם יעקב סיפר למישהו על ראיית המלאך? מדוע? איפה זה רמוז? (רש"י לג,י)

7. עשו לוקח המתנות מיעקב, ומציע ליעקב ללכת יחד. יעקב אינו רוצה להידבק בעשו. כיצד מתרץ יעקב את אי רצונו ללכת יחד עם עשו? (לג,יג)

8. עשו חוזר לשעיר ויעקב נסע סכתה. מה בנה שם יעקב לו ולמקנהו? וכיצד קרא למקום? (לג,יז)

9. יעקב ממשיך בדרכו ומגיע לשלם עיר שכם שם קנה את חלקת השדה מבני חמור במאה קשיטה. שלושה פירושם למילה שלם. מהם? (רש"י לג,יח)

פרשת דינה ושכם (לד, א-לא)

יעקב נמצא עיר שכם ודינה בת לאה יוצאת להכיר את בנות הארץ. שכם בן חמור החוי שהיה נשיא הארץ, רואה אותה, חוטף את דינה ומעוניין להתחתן איתה. שכם מבקש מאביו לדבר עם יעקב.

1. מה אומר חמור ליעקב ובניו? (לד,ח)

2. כיצד מפרש רש"י את המילה "במרמה"? (רש"י לד,יג)

3. חמור מציע ליעקב ולבניו שיתחתנו אחד עם השני, יסחרו בארץ והוא אף מוכן לתת כל סכום כסף תמורת הנישואין. מה עונים בני יעקב (לד,יד)?

4. מה פירוש 'חרפה היא לנו'? (רש"י לד,יד)

5. מה יצטרכו לעשות אנשי שכם כדי להתחתן עם משפחת יעקב? (לד,טו)

המלמד

מתכוננים לפרשה

5

6. שכס בן חמור שומע את התנאי ומשכנע את כל יושבי העיר לעשות ברית מילה. מה עושים שמעון ולוי אחי דינה, מתי ומדוע? (לד,כה)
7. ויבאו על העיר בטח' - במה בטחו? (שלשה פירושים)(רש"י לד,כה)
8. שמעון ולוי לוקחים את דינה מביתו של שכס. מה עוד הם לוקחים? (לד,כח-כט)
9. ממה פחד יעקב בעקבות הריגת אנשי שכס על ידי בניו? (לד,ל)
10. שמעון ולוי הצדיקו את המעשה שעשו. כיצד הגיבו אנשי הארץ (לה,ה)

יעקב ובניו עולים לבית אל (לה, א-טו)

1. לאחר פרשת דינה, ה' מצווה את יעקב לעלות לבית אל, להתיישב שם ולבנות מזבח תודה במקום. הקב"ה מצווה את יעקב לעלות לבית אל ולשבת שם ולבנות מזבח. למה דווקא במקום זה?(לה,א)
2. לקראת העליה יעקב מצווה על כל משפחתו ועבדיו להביא אליו את אלהי הנכר והנזמים על מנת להיטהר. מה הוא עושה איתם?(לה,ד)
3. דבורה מינקת רבקה נפטרה. יעקב קובר אותה מתחת לבית אל תחת האלון וקורא למקום 'אלון בכות' - מדוע לא 'אלון בכי'? מה בא הכתוב לרמוז כאן?(רש"י לה,ח)
4. ה' שינה את שמו של יעקב. מה שמו החדש?(לה,י)
5. ה' מברך את יעקב שיצא ממנו גוי וקהל גוים... ומלכים וכו' - אך יעקב כבר הוליד 11 ילדים. מי הם הגוי? הגוים? המלכים? (רש"י לה,יא)
6. מה בנה יעקב במקום בו ה' דיבר עימו? ומה עשה?(לה,יד)

המלמד

מתכוננס לפרשה

6

לידת בנימין ומות רחל (לה, טזכט)

יעקב יוצא מבית אל לכיוון אפרת. באמצע הדרך רחל יולדת .

1. מה נולד, מה השם שנתנה לו רחל ומה השם שנתן לו יעקב? (לה, יז - יח)
2. הלידה הייתה קשה ורחל אימנו נפטרה. היכן נקברה? (לה, יט)
3. מה בנה יעקב על קבר רחל? (לה, כ)
4. השלימו: בני לאה (לה, כג):
בני רחל (לה, כד):
בני זלפה (לה, כו):
5. יעקב מגיע לחברון אל אביו יצחק לפני מותו. כמה שנים חי יצחק? (לה, כח)
6. מי קובר את יצחק אבינו (לה, כט) ?

תולדות עשו ומלכי אדום (לו, א-מג)

1. עשו לקח את נשותיו במנות כנען. כמה נשים היו עשו? (לו, ב-ג)
2. מה היה שמה האמיתי של בת ישמעאל? מדוע היא נקראת בשם השני? (רש"י לו, ג)
3. עשו לקח את נשיו, בניו, בנותיו וכל רכושו והלך לארץ אחרת בגלל יעקב אחיו. מה הסיבה שהלך? (לו, ו-ז)
4. מי נכדו של עשו, את זכרו אנו מצווים למחות? (לו, יב)
5. מי יצא ממגדאל? (רש"י לו, מג)

תפזורת לפרשה

מחסן מילים:

וישלח , אדום ,
מחנות , יבוק , רחלים
גמלים , שכם , דינה
חמור , גיד הנשה ,
ישראל , פנואל ,
סוכות , קשיטה , בית
אל , בנימין , דבורה ,
אפרתה , קבר רחל

ח	ב	ז	ר	ס	ק	ע	ח	ב	ק	ד
פ	נ	ו	א	ל	כ	ש	ל	מ	ח	ד
נ	י	ו	פ	ג	ב	י	ל	ו	ק	ד
ז	מ	א	ה	ר	ה	ט	י	ר	ב	י
ג	י	ד	ה	נ	ש	ה	ז	ש	ר	ק
מ	נ	ו	ב	ר	כ	א	א	פ	ר	ה
ל	ד	מ	ל	ת	ו	כ	ו	ס	ח	נ
י	א	מ	ס	ח	א	ו	י	ש	ל	ח
מ	ח	נ	ו	ת	י	א	ש	ח	ד	ג
ז	ג	ש	נ	ד	ב	ו	ר	ה	מ	ט
ט	ד	פ	מ	ב	י	ת	א	ל	ס	כ
ג	מ	י	ל	ח	ר	ה	ל	י	ג	ש

תורתך שעשועי

7

א"ת רש"י לפרשת השבוע

רש"י

מאת הרב עדי איצקוביץ

ל"ג י"ח

מאלו שיניים יצא יעקב?

ל"ה כ"ג

כיצד נקרא ראובן בשעת קלקלתו?

ל"ו ג'

מוחלים לו על כל עוונותיו

ל"ב כ"ג

אבא שלה נעל אותה בתיבה

ל"ב ד'

מה הטיל הכתוב בסוף המלה?

ל"ב כ"ט

בכה המלאך לו

ל"ב ט'

באיזו לשון משמש מחנה?

ל"ב י"ד

ממה לקח יעקב בידו?

ל"ב ו'

חמור ושור אינם שייכים לברכה הזו

ל"ב י"א

במה נתן יעקב מקלו?

ל"ב י"א

מה לא היה ליעקב?

ל"ו י"ב

הוא היה מאלופי יושבי שער

ל"ב ד'

אלו מלאכים שלח יעקב?

ל"ב י"א

מה קרה לזכויותיו של יעקב?

ל"ו כ"ד

הרביע חמור על ...

ל"ב י"ז

מה רצה יעקב להשביע?

ל"ב כ"ה

מה שכח יעקב?

ל"ב ל"ב

את מה רפאה השמש?

ל"ב כ"ו

היכן תקועה קולית הירך?

ל"ב ט'

מי מפרק הרים?

ל"ב ה'

מה לא נעשה יעקב?

ל"ה כ"ט

בן כמה היה יעקב כשנולד יוסף?

א

ב

ג

ד

ה

ו

ז

ח

ט

י

כ

ל

מ

נ

ס

ע

פ

צ

ק

ר

ש

ת